

Tehnička enciklopedija, zamišljena u uslovima naše intenzivne tehničke izgradnje, ima kompleksan zadatak: dati osnovna opća znanja iz svih oblasti tehnike, proširiti spoznaju o svim tehničkim pronalascima i u isti mah ukazati na specifične mogućnosti tehničkog razvoja u našem socijalističkom društvu.

Tehnika obuhvaća sve proizvodne snage što ih ljudsko društvo primjenjuje za stvaranje materijalnih sredstava kojima će sve potpunije zadovoljavati svoje potrebe i sve uspješnije stvarati pogodnije elementarne uvjete egzistencije čovjeka. Od vremena kad je u antici ropska radna snaga bila jedini izvor materijalnog blagostanja do atomske energije i automatizacije našeg vijeka, oslobađajuća uloga tehnike u stvarnom humaniziranju društva i čovjeka ne može se poreći. Tehnika ne može biti sama sebi svrhom, i njena primjena, korisnost ili štetnost njenih pronalazaka ovisi prije svega o društvenoj strukturi, o snagama koje je upotrebljavaju i o svrhama za koje je korištena. Od kamene sjekire diluvijalnog čovjeka do termonuklearne bombe tehnika je uvijek dijalektički u sebi nosila mogućnosti progresa i oslobađanja neograničenih potencijalnih snaga, ali i najmoćnijeg sredstva za dehumanizaciju. Svoj puni humani smisao instrumenta za ubrzanje produkcije, za povećanje bogatstva i pronalaženje puteva za izlazak iz bijede i primitivnih uslova ropskog, kolonijalnog ili polukolonijalnog rada tehnika može sadržajno ispuniti tek u socijalističkom društvu.

Svi primarni preduvjeti i pretpostavke za takvu primjenu tehnike postoje i u našoj socijalističkoj zajednici. U prošlosti su mnogi pojedinci iz naše zemlje sticali u stranom svijetu slavu epohalnim ostvarenjima na području nauke i tehnike, ali nam je tek socijalistička revolucija u Jugoslaviji omogućila da sva tehnička sredstva stavimo u vlastitu službu. U razmjerno kratkom vremenu poslije Oslobođenja postigli smo tehničke uspjehe koji dokazuju da su naši tehničari dostojni da idu stopama Fausta Vrančića, Marina Getaldića, Ruđera Boškovića, Nikole Tesle i drugih.

Iz mnogih se organizacionih i stručno-tehničkih razloga pokazalo prijeko potrebnim da se poznavanje novih metoda i dostignuća tehnike prenesu u šire društvene krugove. Rješenju tog zadatka treba da doprinese svoj dio i Tehnička enciklopedija Jugoslavenskog leksikografskog zavoda. Namijenjena u prvom redu tehničarima sa višom i srednjom spremom, ona je zamišljena i kao informativno vrelo za tehnički zainteresirane nestručnjake, a i za stručnjake najviših kvalifikacija koji su željni da se upoznaju s područjima tehnike izvan svoje specijalnosti.

Pokrenuta u prilikama u kojima je niz svjesnih i obrazovanih nosilaca našeg tehničkog napretka preopterećen konkretnim zadacima, u jednom razdoblju našeg razvoja kad se tehnička publicistika na našem jeziku nalazi na početku svoga razvoja, Tehnička enciklopedija Jugoslavenskog leksikografskog zavoda odraz je socijalnoekonomskih i intelektualnih prilika i okolnosti u okviru kojih se u razmjerno kratkom vremenskom razdoblju nastoji prevladati historijsko zakašnjenje u raznim oblastima nauke. Uza sva objektivna ograničenja koja su te prilike i okolnosti postavile redakciji, ona je uložila sve napore da ova enciklopedija dostigne najviši domet naše tehničke misli i naše tehničke kulturne baštine.

Po načinu kako je materija izložena ova enciklopedija se razlikuje od od svih nama poznatih tehničkih enciklopedija na stranim jezicima. Namjesto leksikonskog objašnjavanja pojedinih pojmova u kraćim jedinicama primijenjen je, u skladu s ostalim stručnim enciklopedijama Jugoslavenskog leksikografskog zavoda, sistem iznošenja pojmova u njihovoj međusobnoj vezi s opsežnijim alfabetski složenim člancima, a mjestimično i manjim monografijskim studijama. Potpuno iskorištavanje svih informacija koje su sadržane u enciklopediji omogućit će tek indeks na kraju djela, a do izlaska indeksa valja se služiti kazalima koja se nalaze u svakom svesku.

REDAKCIJA TEHNIČKE ENCIKLOPEDIJE